

ประสบการณ์การปฏิบัติธรรม

พระครูภาวนาวิสุทธิ

H102

วันนี้อาตมาจะ เล่าถึงชีวประวัติพร้อมทั้งประสบการณ์ในการปฏิบัติธรรม ให้ญาติโยมพุทธบริษัทฟัง ตามที่มีผู้อาราธนาใครอยากจะทำรบกวนขอสมควรแก่เวลา

อาตมาชื่อเดิม **จรัญ** นามสกุล **จรรยาวัช** พระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวได้ทรงพระราชทานนามสกุลนี้ให้แก่คุณปู่ อาตมาเป็นนักศึกษาเทียบคั่นคว้าหาความรู้ ทั้งวิชาทางโลกและทางธรรม เรียนชั้นประถมศึกษา เรียนชั้นมัธยมศึกษาจนเข้านักเรียนนายร้อยตำรวจตามลำดับ แต่ไม่คิดว่าจะมาบวชในบวรพุทธศาสนา เพราะไม่เคยเชื่อเลื่อมใสมาแต่เดิม

นอกเหนือจากนั้นยังเรียนวิชาช่างกลจาก**อาจารย์ เลื่อนพงศ์โสภณ** และเรียนวิชาดนตรีดีดสีตีเป่าจาก**หลวงประดิษฐไพเราะ** ด้วยนิสัยชอบพอกันกับ **ดร.อุทิศ นาคสวัสดิ์** ซึ่ง

สิ้นชีวิตไปแล้ว อาตมาเคยอยู่วัด แต่ไม่ได้อยู่ด้วยความเลื่อมใส อยู่เพื่อการศึกษา อาศัยวัดอาศัยวาทั้งเป็นบ้านนอกคอกนาเข้ามาสู่กรุงเทพมหานครตามลำดับ อาตมาไม่มีนิสัยเลื่อมใสพระมาแต่เดิมแล้วก็นิสัยกระด้าง ไม่ชอบที่จะไหว้พระ ก็ไหว้ด้วยความจำยอมและจำเป็น เพื่อจะไปอาศัยพึ่งพระเท่านั้น นี้นิสัยอาตมา

เวลากาลผ่านมาอาตมาก็จบหลักสูตรทางโลก แต่ทางธรรมยังไม่มีเลย อายุก็เหี้ยมบอย่างเข้า ๒๐ ปีบริบูรณ์ โดยบิดาโยมมารดาใคร่จะให้อุปสมบทในพระบวรพุทธศาสนา พุดถึงเรื่องนี้แล้วอาตมาสายหน้าไม่สนใจในการบรรพชาอุปสมบทในพระพุทธศาสนาแต่ประการใด แต่อาตมาก็ต้องจำใจจำยอมรับ เพราะคุณพ่อคุณแม่ก็คิดว่ามีลูกชายก็ต้องการให้บวช ตามหลักและประเพณีของคนโบราณพ่อแม่ย่อมรักลูกอย่างแก้วตาแก้วตาทั้งสองข้างนี้ทุกคนก็เข้าใจดี หวงแหนเหลือเกิน

อาตมาคิดทบทวนโดยรอบคอบแล้ว เห็นว่าถ้าเราจะฝ่าฝืนไม่บวชในพุทธศาสนาแล้วก็จะเป็นการอกตัญญูไม่รู้พระคุณของท่านผู้มีอุปการคุณ จึงยอมรับเข้าบวชในพระพุทธศาสนา ไม่ได้เข้าไปเป็นเณร บวชอายุ ๒๐ ปีบริบูรณ์ อาตมาตั้งใจว่าจะบวชเพียง ๓ เดือน ๑๐ วัน หรือ ๔ เดือน ๑๒๐ วันเท่านั้น ต้องการจะลาสิกขาลาเพศพรหมจรรย์ ไปสู่เพศฆราวาส

ตามเดิม   ต้องการไปศึกษาหรือไปทำงานทำการทางโลก
เพราะเราต้องอาศัยโลกอยู่

อาตมาตั้งใจอย่างนี้แล้ว อาตมาก็ได้อุปสมบท ณ พัทธ
สีมา วัดพรหมบุรี อำเภอพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี แต่
ภูมิลำเนาบ้านเกิดเมืองนอนนั้น   อยู่เขตในคลองลพบุรีต่อ
สิงห์บุรีนั้นใกล้เคียงกัน เหตุที่ต้องมาบวชวัดพรหมบุรี ก็เพราะ
อพยพบ้านเมืองมาอยู่ในตลาดปากบาง เพราะขโมยขโจรชุก
ชุม จึงได้หนีเข้าตลาดไป ตามเหตุผลของบิดามารดา อาตมาก็
ได้ตามบิดามารดามาอยู่ในตลาด ประกอบกิจการค้าตามลำดับ
มา แต่อาตมาก็ไม่เคยได้ช่วยพ่อแม่ประกอบการค้าแต่ประการ
ใด เพราะมุ่งมาดปรารถนาการศึกษาแต่เล็กมาตามลำดับ พอ
จบหลักสูตรการศึกษาพอสมควรอายุครบถ้วน ๒๐ ก็ไม่ได้
ปริญญา แต่ก็สำเร็จการศึกษาวิชาช่างกลและวิชาอื่นก็คือ
ดนตรีดีดสีตีเป่าดังกล่าวแล้ว

ขอรวบรัดตัดให้สั้นว่าได้เคยบวชในพระพุทธศาสนาในปี
พ.ศ. ๒๔๙๑ ก็เป็นเวลาจนถึง ๓๔-๓๕ ปีมาแล้ว การบวช
ติดต่อกันมา ๑ พรรษา ก็ท่องหนังสือจนครบหลักสูตร ตั้งใจว่า
ออกพรรษาได้ก็ฉันทแล้วสึก อาตมาก็เตรียมเครื่องพร้อมแล้วที่
จะลาสิกขาในวันนั้น

แต่ก็มีเรื่องอัศจรรย์ดลบันดาลให้เกิดเสียงประหลาดดังขึ้น
 ง่วงเหงาหาวนอน เสียงประหลาดนี้ดังมาก **“คุณบวชนี่นะดี
 แล้วจะสึกก็ไม่ใช่ไร นะโมยังไม่ได้ นะโมยังไม่ได้ ได้ นะโมแล้ว
 ค่อยสึก”** อาตมาก็พิจารณาดู เอ ได้ นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต
 นี้ได้มาตั้งแต่เป็นเด็กเล็ก ๆ แล้วสวดมาตั้งแต่อยู่โรงเรียนแล้ว
 คิดอย่างนี้แต่ก็ยังตอบไม่ถูกว่า นะโมคืออะไร นี่แหละเสียง
 อัศจรรย์เสียงประหลาดดังขึ้น **“นะโมยังไม่ได้จะสึกหรือ น้า
 เสียตายเหลือเกินนะ”** อาตมาก็ ! พระว่าพระวังกังขา จิตใจชักไม่
 ค่อยจะดีแล้ว เสียงนี้มันอยู่ที่ไหน และกึ่งง่วงเหงาหาวนอน
 ขึ้นมาอีก เสียงประหลาดดังขึ้นอีกว่า **“นี่คุณสึกก็ไม่ใช่ไร ง่าย
 นิดเดียว ไม่ยากอะไรนักหนา แต่ขอถามว่าพุทธคุณได้หรือยัง
 ธรรมคุณได้หรือยัง สังฆคุณได้หรือยัง”**

อาตมาก็โมโห โกรธาในใจได้เสียงบ้า ๆ บอ ๆ อยู่ที่ไหน
 ว่าพุทธคุณเราก็ได้ อิติปิโสเราก็ท่องปาก แต่มันอาจจะไม่
 คล่องใจก็อาจจะเป็นไปได้ อันนี้เสียงประหลาดดังขึ้นมา ทั้ง
 อาตมาก็ไม่สบายใจเลยนึกถึงคำโบราณว่า ถ้าจิตใจไม่ดีแล้ว
 อย่าสึก ถ้าสึกไปแล้วเป็นคนสุข ๆ ดิบ ๆ เอาดีไม่ได้แล้วจะ
 เป็นคนบ้าบอคอกแตกโบราณเขาว่าไว้ เลยต้องเลื่อนการสึก
 ออกไปจากเดือน ๑๑ ขอเลื่อนไปเป็นเดือน ๑๒ เดือน ๑๒ สึก
 แน่เตรียมพร้อมไว้แล้ว ไม่ได้ตั้งใจจะอยู่ในเพศพรหมจรรย์หรือ

บรรพชิตนี้ตลอดกาล แต่คิดว่าเราจะต้องสู้กันอย่างแน่นอน เพราะงานมันรออยู่ข้างหน้า จะต้องไปรับราชการ จะต้องไปทำหน้าที่มากมาย เพราะเรามีวิชามีความรู้ต้องไปกลัวอะไร คิดอย่างนี้นะ คิดถึงหลักสุนทรภู่ที่ว่า “วิชาพึ่งตนเองได้ ไม่ต้องพึ่งใคร” อาตมาท่องได้ตั้งแต่เป็นเด็กว่า “อันข้าไทยได้พึ่งเขาจึงรัก แม้อยศักดิ์สิ้นอำนาจวาสนา เขาหน้ายหนีมิได้อยู่คู่ชีวา แต่วิชาช่วยกายจนวายปราณ”

มาถึงตอนนี้ขอฝากญาติโยมเลยนะ ถ้ามีลูกสาวกับลูกชายนี้ โยมจะเอาใจใส่ใครมาก โยมจงเอาใจใส่ลูกสาวให้เชี่ยวชาญชำนาญการกว่าลูกผู้ชาย เพราะถ้าไม่มีวิชาความรู้นี้ไม่เชี่ยวชาญเคหะศาสตร์ ไม่เข้าใจแม่บ้านการเรือนไปได้สามี่เขาก็แผลงฤทธิ์เอา อาตมาเคยเห็นนะ ตี ๔ ตี ๕ ตกใต้ถุน นี้ไม่มีกรรมเลย นี่ลูกสาวเราไม่เชี่ยวชาญ ไม่ชำนาญการ เราไม่เคยตีลูกสาว แต่เราไปเห็นต่อหน้า ต่อตา ต่ำตา ต่ำตอ อย่างนี้เราไม่โมโหหรือ ถึงไม่โกรธแต่ไม่พอใจลูกเขย แน่นอน

อาตมาพูดมาถึงตอนนี้แล้ว ก็ได้ความคิดว่าเอ นะโมยังไม่ได้ใช้แล้วเมื่อก่อนนี้ อาตมาเถียงพ่อเถียงแม่คำไม่ตกปาก ไม่มีอ่อนน้อมต่อใคร แข็งกระด้างและปากแข็ง เถียงผู้ใหญ่นี้ซิ ไม่มีเพลงนะโมคิดได้ตอนหลัง คิดได้อ้อบวชนี้เอาเพลงนะโมไปก่อนหรือ

อาตมาก็มาแปลได้ตอนหลัง อ้อเพลงนะโมแปลให้เด็กฟัง
ง่าย ๆ ก็แปลว่า “อ่อนน้อม ถ่อมตน ปากก็หวาน ตัวก็อ่อน
มือก็อ่อน นอบน้อมกตัญญู เชิดชู ระเบียบ เพียบด้วยวินัย
ตั้งใจศึกษา นำมาพันทุกข์ เป็นสุขอนันต์ เป็นหลักสำคัญ”

อ้อนะโมอย่างนี้หรือ โง่มาเสียนาน อ้อเพลงนะโม นี่มาฟัง
คิดได้ไม่กี่ปีนี่เอง เมื่อก่อนใครมองหน้าไม่ได้ ดูหน้าไม่ได้โดน
ต่อเลย มันแข็งอย่างนี้ นี่ขาดบทนะโม

อยู่กับหลวงพ่อเดิม เรียนตำรับพิชัยสงครามและ
วิชาเลี้ยงช้าง

ได้ความอย่างนั้นแล้ว อาตมาก็ชักผ้าชักผ่อนเตรียม
เดินทางเที่ยวไปในป่าเที่ยวไปเรื่อย ๆ ก็ไปเจอ หลวงพ่อ
เดิม พระครูนิวาสธรรมขันธ์ อายุท่าน ๑๐๕ ปี ไปอยู่
กับท่าน ๖ เดือน ไปขอเรียนวิชา บทแรก ท่านก็เล่าวิชาพิชัย
สงครามให้ฟัง แล้วก็รู้เรื่องตามลำดับพิชัยสงคราม ท่านเก่ง
เพลงกระบี่ เพลงกระบอง ท่านเป็นอาจารย์องค์ที่ ๕ ของแม่
ทัพกรุงศรีอยุธยา เมื่อ พ.ศ. ๒๓๑๐ แม่ทัพหนีลงเรือมุ่งสู่
นครสวรรค์บรรพชาอุปสมบทหมด

อาตมาไปอยู่ที่วัดหนองโพธิ์ จังหวัดนครสวรรค์ไปอยู่กับ
 หลวงพ่อ นี่ก็จะให้เราเรียนคาถาหมานิยมเพื่อเราจะศึกษา
 ลาเพศ ประกอบอาชีพการงาน มีคนรักนับถือ นิยมชมชอบ
 กลับกลายเป็นว่าให้วิชาเลี้ยงช้างเสียเลย อาตมาไม่เอา แต่
 หลวงพ่อเดิมบอกว่าเอาเถอะ **“ลูกเอ๋ยหลานเอ๋ย มันจะเกิด
 ประโยชน์ในวันหน้า”** อาตมาก็จำต้องยอมรับวิชาเลี้ยงช้างต่อ
 ช้างป่า วิชาจับช้างตกน้ำมันอย่างไร เลยกก็ได้มาใช้ในภายหลัง
 ตอนที่แม่ชีที่สมัยเมื่ออดีตชาติเป็นช่างอยู่เขาภูพาน แล้วกลับ
 กลับมาเป็นมนุษย์ในชาตินี้ในไม่กี่ปีผ่านมาเลย ชักไชรี้ไล่
 เลียง อาตมารู้จากนิสัยช้าง อ้อคนนี้เป็นช่างมาก่อนแน่นอนอยู่
 ในป่าเขาภูพาน ในภาคอีสานนั้นเมื่อสมัย หลวงปู่มั่น ภูริทัต
 เมื่อสมัย พรานทองดี ที่ไปต่อช้างป่ามา อันนี้ไม่ขอเล่าขอฝาก
 ไว้เท่านั้น รู้ไว้ใช้ว่าใส่ป่าแบกหามต้องรู้ทุกอย่างเลยกลับ
 กลายเป็นว่าได้ตำรับพิชัยสงคราม เรียนรู้เหตุผลต้นปลายมา
 ได้มาจากไหน ตำรับพิชัยสงครามอยู่ที่วัด เรียนต้องเรียนกระบี่
 กระบอง

สมัยโบราณกาล ประเทศชาติอยู่รอดมาได้ เพราะนิสัย
 ไทยชาวพุทธนี้เป็นทหารของพระพุทธเจ้าก่อนแล้ว จึงจะเป็น
 ทหารของพระราชา เรียนเพลงกระบี่กระบองมาก่อนในวัด

ต้องเข้าใจนะ สมัยก่อนในวัดมีราชบุรุษ สาขานานาประการ ในสถาบันนี้

๑. ราชบุรุษที่เราเรียกกันทุกวันนี้ว่า รัฐศาสตร์ปกครอง ตัวเอง ปกครองตนและปกครองคนอื่นได้ นี่ราชบุรุษในวัด
๒. นิติศาสตร์ครบ ประเพณีวินัยครบจากวัดและยังมี ข้อคิดในหลักธรรม และคิดคำนวณในการสาขาประกอบ อาชีพการงานเรียนที่วัดครบ มีสถาบันการเรียนใน พระไตรปิฎกนี้ครบ นอกเหนือจากนั้นแล้วเวชศาสตร์ แพทยศาสตร์ ฝนยาทา เรียนที่วัดนี้ ๕๐ ปีก่อนนี้มา นี้ ท่านทั้งหลายโปรดคิดดูนะ นอกเหนือจากนั้น ได้แก่ ศิลปะ หัตถกรรม ช่อฟ้า หน้าบรรพ คันทวย วิชาช่าง เรียนจากวัดและก็ศิลปหัตถกรรม นี้เอามาจากวัดแล้ว วัดถ่ายทอดให้กรรมศิลปากรไปแล้ว เช่น วิจิตรศิลป์ หรือภาคศิลปะต่าง ๆ ที่วัดพระแก้วเอามา จากไหนไม่ใช่เอามาจากวัดหรือ อื่นวิชาดนตรีดีดีตีตีเป่า และตำรับพิชัยสงคราม เพลงกระบี่กระบองออกจากวัด ครบถ้วนนานาประการเลย เรียกว่า วัดเป็นสถาบันพัฒนา คุณธรรมพัฒนาอาชีพและพัฒนาสังคมพร้อมที่วัดทั้งหมด

เรียนวิชายืดเหยียด

ต่อจากนั้นอาตมาคิดว่าจะเดินทางไปพบพระในป่าเลย
 ขอนแก่นไป เดี่ยวนี้เป็นบริเวณน้ำท่วม ต้องการจะไปเรียนยืด
 เหยียดเป็นหอย ๓ ตัวเขาล้ำลือกัน อาตมาก็ตื่นกับเขาบ้าง
 อยากจะไปเรียนยืดเหยียด

ไปเจอโยมคนหนึ่งเป็นผู้ใหญ่บ้านอายุ ๘๔ ปี ไปพักบ้านนี้
 และอาตมาก็ถามโยมว่าพระองค์ไหนที่ยืดเหยียดได้อยู่ที่ไหน
 พาไปที่ โยมผู้นี้เล่าว่าพระองค์นี้นะถึงปีท่านจะมาอยู่ที่ต้นไทร
 นี้ปีละครั้ง ครั้งละหนึ่งเดือนแล้วท่านก็หายไป ตั้งแต่ผมเป็น
 เด็ก แก้วผ้าแก้วนอนไปเลี้ยงวัวกับพ่อ แล้วอาศัยกินข้าวในบาตร
 ของท่านมาจนผมมีอายุ ๘๔ ปี เดี่ยวนี้ท่านก็ยังอยู่แต่ไม่ทราบ
 ว่าอายุเท่าไร อาตมาก็ให้โยมนี้นำพาไป ต้องเดินไปไกลมาก
 ตอนเช้าท่านไปบิณฑบาต จากต้นไทรไปหมู่บ้านประมาณ ๓-
 ๔ กิโลเมตร ท่านอยู่ที่ต้นไทรใหญ่ต้นไทรสาขา เดี่ยวนี้ไปไม่ได้แล้ว
 เป็นเขตน้ำท่วมมีเขื่อนเลยขอนแก่นขึ้นไป

โยมผู้ใหญ่วัย ๘๔ ปี นี้เล่าให้ฟังว่า โยมมีกล่องยา
 อยู่หนึ่งกล่อง กล่องยานี้เป็นทองเหลืองและก็มีหุมีเชือกร้อยผูก
 เอวและมีฝาเปิด-ปิด และก็มีบุหรีเป็นมวนอยู่และมีไฟแชกคือมี
 หินอยู่ก้อนหนึ่งมีเหล็กตีไว้จุดสำหรับสูบ ตั้งแต่ครั้งพ่อเป็น
 กำนันหรือเป็นผู้ใหญ่บ้านเก่าเขาเรียกเป็นขุนบรรดาศักดิ์ แต่

เหรียญอันนั้นมีอยู่เหรียญหนึ่งอยู่กับกล่องยานี้ โยมนี้ลืมนำไป
แล้ว ตั้งแต่ขอพ่อคือ ไม่ใช่เหรียญบาทที่เขาไปเช่ากันหรอก ที่
เขาจะไปยึดกันที่แท้จริงเป็นเหรียญพระราชทานขององค์
พระราชารหรือจะเป็นรัชกาลที่ ๔ หรือรัชกาลที่ ๕ อะไรจำไม่ได้
ไม่มี ร.ศ.

หลวงพ่อก่อนนี้ท่านไม่พูดนะ วันนั้นเกิดพูดขึ้นมา บอก
โยม “มีของดีในกล่องยา ไม่น่าจะมาทิ้งนะ” โยมนี้ลืมนำไปแล้ว
เพราะมันอยู่กับกล่องนี่นานแล้วยาหมดก็ใส่ยา ยาหมดก็ใส่ยา
เลยไม่ได้ดู หลวงพ่อก่อนนี้พูดว่านี่ “เอาไปบูชาเสี่ยลูกหลาน
จะได้อยู่เย็นเป็นสุขเป็นเหรียญพระราชทานนะ” ขององค์
พระราชานะที่ให้บำเหน็จรางวัลแก่ผู้ใหญ่บ้านกำนันที่ทำงานดี
ปกปักรักษาราษฎรดีอยู่เย็นเป็นสุขร่วมเย็นเป็นสุขในหมู่บ้าน
นั้น จึงพระราชทานเหรียญนี้ มีเลขอยู่ ๓ ตัว ผลสุดท้าย โยม
เลยมาเล่าให้ลูกหลานฟังว่า “ไอ้หลวงพ่อนี้เกิดพูดขึ้นมาแล้ว
ตามปกติท่านไม่พูด ท่านนั่งทำสมาธิอยู่ใต้ต้นไทรนั้น ๑ เดือน
แล้วก็หายไปทุกปี”

อาตมาก็ไปบ้านโยมขอดูเหรียญพระราชทานมี ร.ศ. อยู่มี
เลขอยู่ ๓ ตัว แล้วก็เดินทางไปพบท่าน พอไปถึงก็ไปกราบ
ท่าน ท่านก็นั่งหลับตาอยู่เสมอไม่พูดไม่จา ร่างกายสังขารของ
ท่านประมาณ ๗๐ ปี พันดีครบ และผมไม่หงอกเลย ผมดำ

และร่างกายของท่านดำ ร่างกายสมบูรณ์แบบ ไม่ใช่คนอ้วน
ทรวดทรงสมส่วนทุกประการ อาตมาก็ไปกราบท่านตอนเมื่อ
ราว ๒๔๙๓

อาตมาไปกราบแล้วพูดกับท่านว่า หลวงพ่อครับ หลวงพ่อ
ทำไมไม่พูด หลวงพ่อครับอยู่วัดไหน หลวงพ่อครับผมเดิน
ทางไกล อุตสาหัสลำบากลำบากมาจากสิงห์บุรี เพื่อเดินทางมายัง
ต้นไทรนี้ ต้องมาพักบ้านโยมอยู่ในหมู่บ้านเก่าซึ่งเป็น
ผู้ใหญ่บ้าน กว่าที่จะเดินมาถึงนี้ต้องลำบากลำบากเหลือเกิน
กระผมใคร่จะมาเรียนวิชายืดเหยียด กระผมทราบจากชาว
กรุงเทพฯ อยากจะยืดเหยียดเป็นหอย ๓ ตัว คิดว่าผมยังอยู่
ในทางโลกเป็นพระภิกษุใหม่อยากจะมาเรียนยืดเหยียด เพื่อ
ไปให้โยมรวยสักหน่อยจะได้ไปแทงหอย นี่ตั้งใจอย่างนั้นจริง
ๆ

แต่ท่านก็ไม่พูดเลย ทำเฉยนิ่งสมาธิของท่านอยู่เรื่อยอยู่ที่
โคนต้นไทรนั้น ดูแล้วมีทรัพย์สินสมบัติอะไรบ้าง มีบาตรอยู่ลูก
เดียวและผ้าอยู่ผืนหนึ่งและผ้าสังฆาฏิท่านคาดอกตลอดเวลา
ท่านมีกลดปักอยู่ยอดไทรและมีอะไรอีก มีกาน้ำมีกระบอก
กระบอกนั้นเป็นแทนแก้ว กระบอกขัดชะเป็นมันเลยแทนแก้ว
สำหรับรินน้ำ เท่านั้นเองไม่มีอะไรเลย อาตมาก็กราบนมัสการ
ต่อไป เอ ไม่เอากับเราแน่ ไม่ลืมหูลูกเราเลยนะ

อาตมาก็เปลี่ยนคำพูดใหม่ว่า “**พระเดชพระคุณหลวงพ่อกี้** เคารพ ผมเป็นพระภิกษุหวัชระพึ่งบวชได้นี้พรรษา ๓ แล้วก็ยังไม่อยากจะมาเรียนมาศึกษาทางธรรม” เปลี่ยนคำพูดใหม่ “**กระผมยังเป็นภิกษุหวัชระยังไม่รู้ทางธรรมว่าข้อปฏิบัติ ข้อวัตร เจริญสมาธิภาวนา ก็อยากจะทำกราบเรียนพระเดชพระคุณหลวงพ่อกี้แนะแนวทางบ้างครับ**” ขยับตาหน้อยขยับตาแล้ว คือเราพูดไปตั้งนาน ไม่เคยลืมตาและไม่ได้มองเลยพอพูดบอกจะมาศึกษาธรรม ให้หลวงพ่อกี้แนะแนวเท่านั้นท่านก็ลืมตาขึ้น ลืมตาขึ้นมาแล้วก็ไม่ยิ้มแย้ม หน้าบึ้งไม่ยิ้มเลย

ท่านลืมตาขึ้นมาท่านบอก “**ดีแล้วสุดสำหรับสนใจธรรม**” ในเมื่อท่านพูดแล้วอาตมาก็ถามว่า “**จะมีแนวอย่างไร**” ท่านพูดสั้นมาก จนตีความหมายไม่ได้เลยบอก “**คุณรู้ไหม พระพุทธเจ้าสอนอะไร**” “**ไม่ทราบบวชมุ่งมาทำอะไรอยู่ล่ะ บวชมุ่งอยู่ที่ไหนล่ะ**” เราก็ยอมรับ บอกเรียนนวโกวาท เรียนธรรมะ เรียนวินัย “**อย่าลืมนะเรียนหมดเลยเรียนเลยไปหมด**” “**รู้มากไป คุณรู้มากคงใช้ไม่ได้เลย**” คำที่สองของท่าน “**รู้มากคงใช้ไม่ได้เลย ไม่ได้ผล**” “**เธออย่าลืมนะว่าพระพุทธเจ้าสอนอะไร สอนทุกข์และสอนวิธีดับทุกข์**” นี่ท่านสอน “**ท่านสอนอะไรอีกรู้ไหมคุณ**” “**ไม่ทราบครับ**” “**เออละจะบอกให้สอนไม่ให้เบียดเบียนตน สอนไม่ให้เบียดเบียนคนอื่น**”

พร้อมกับไม่ทำให้คนอื่นเดือดร้อนด้วย” “หาที่มาของทุกข์ให้
ได้ศึกษาข้อนี้ในตัวเรา มีอะไรมีทุกข์หาที่มาของทุกข์แล้ว
ปฏิบัติ” “วิธีปฏิบัติอย่างไรหรือ ศิล สมาธิ ปัญญา”

ได้ความแล้ว อ้อไอ้เราก็เรียนมานี่ เรานึกไว้ในใจ โถ!
แค่นี้เองหรือ เรานึกว่าจะมีอภินิหารมากกว่านี้ดีกว่านี้เราก็
เรียนเรื่องศิลป สมาธิ ปัญญา นี่แค่นี้กะ เพียงนี้กะ ท่านชี้
หน้าเลย

“คุณมันอย่างนี้เรียนเลยไปหมด ไอ้ที่จะทำไม
ทำ เสือกผ่าเอาที่ไม่ได้ความ ไอ้ที่ได้ไม่เอา เอา
ไอ้ที่ไม่ได้ ไอ้ที่จริงไม่ชอบ ไปชอบเอาที่ไม่จริง”

ท่านว่า อาตมาถึงจำที่ท่านพูดมานี้ คำพูดนี้พูดบ่อยด้วยนะ
ไอ้ที่จริงไม่ชอบ ไปชอบไอ้ที่ไม่จริง ไอ้ที่ได้ไม่เอา เสือกไป
เอาไอ้ที่ไม่ได้เลยไม่ได้กันเลย ไอ้ที่ไม่ได้ปล่อยไว้ก่อนสิ ไอ้ที่
อยู่ที่จะได้ไม่เอา ท่านดำให้แสบเลยนะ อาตมาแสบใส่
เหลือเกินวันนั้น เราก็เจ็บในกลอน วันนั้นกลับไปนอนไม่
สบายเลย นอนไม่สบายจริง นี่ละพระในป่าแหลมคม อาตมา
ดูสังเกตท่าน คมกริบ คมคาย มีทั้งคมสัน ท่านชี้แจงหลาย
เรื่องหลายอย่าง

วันนี้มันก็เย็นแล้ว อาตมาก็บอกโยมผู้ใหญ่บ้านเก่า บอกโยมไม่ต้องรอฉันนอนที่นี่ อาตมาจะรอดูว่ากลางคืนจะพุดมากกว่านี้ไหม กลางวันไม่พุด ท่านอาจจะพุดกลางคืน นึกในใจนะเลยต้องกราบท่านใหม่ บอกพระเดชพระคุณหลวงพ่อกะผมขอถวายตัวเป็นศิษย์หลวงพ่อนะ ท่านก็ลืมนามมา ขอบใจมากที่จะฝากตัวเป็นลูกศิษย์เป็นลูกศิษย์จริงนะ

สำหรับวันนี้นะท่านชี้หน้าเลย **“ความขลังของพระอาจารย์แต่ย้อนกลับไปเป็นความคลั่งของศิษย์**

คือเธอ” ท่านชี้หน้าเลย ตามจริงท่านดำได้เจ็บเหลือเกิน หว่าเราคลั่ง นึกไม่พอใจเลยนะ ท่านพุดแหลมคมมาก อาตมาดูท่านอยู่ในป่ายังพุดแหลมลึก อาตมายังจำได้ท่านพุดแหลมคม ๓ ข้อ **คมกริบ** พุดหรือถามไม่เข้าเรื่องเข้าราว ไม่ตอบเก็บอยู่ข้างใน **คมคาย** ท่านเอาด้ามมาแทงเราซะเจ็บใจเลย **คมสัน** ของท่านยังแน่นนอน เอาขวานตอกเราเสียแล้วนะ นึกว่าตอกตะปูไม่ต้องใช้คมสันตอกเราเสียแยะเลยอย่างนี้ จึงจัดได้ว่า องค์นี้มีทั้งคมกริบ มีทั้งคมคาย มีทั้งคมสัน

อาตมาก็คิดได้ต่อไป อาตมาขอพักผ่อนที่นี่ ท่านไม่ยอมจะถึงเวลา ๕ โมงแล้วจึงถึงเวลา ๑๘ นาฬิกาแล้ว จะมีดแล้วดวงอาทิตย์ก็คล้อยใกล้เวลาอัสดงแล้ว เราก็จะเดินกลับไป

ถึงบ้านโยม มันต้องใช้เวลาเดินหลายกิโล ราว ๆ ประมาณ ๓-๔ กิโลเมตร เดินกันพักใหญ่ ๆ เลยเชียว ท่านไม่ยอม และอาตมาก็พูด ในเมื่อท่านไม่ยอมเลย ก็ขอฝากตัวว่าพระเดชพระคุณหลวงพ่อก็คือเคารพ ผมมาจะเรียนยืดเหยียดแล้วก็ได้ผล แล้วก็ขอฝากตัวเข้าหาทางธรรม แล้วขอตั้งสัจจะอธิษฐานว่าขอตามหลวงพ่อก็คือจะไปจะกรุณาหรือไม่ เมตตาเกล้า กระผมหรือเปล่า

ท่านหนึ่งอยู่สักครู่ก็ลืมตาพูดว่า “คุณ รอให้คุณอายุ ๔๕ ก่อนนะแล้วจะมาพบเราอีกครั้ง อายุเขายังน้อยนัก ยังไม่แน่นอน ยังหละหลวมอยู่อย่างนี้จะรับได้อย่างไร รับผิดชอบต้องเป็นคนหนึ่ง ไม่ใช่สอง มีสัจจะมีเมตตาสამัคคีแล้วหรือยัง สัจจะก็ไม่จะมีจะเกิดเมตตาได้อย่างไร แล้วเมตตาไม่มีจะเกิดความสามัคคีได้ทั้งใจทั้งจิต จะเกิดรูปนามได้หรือ” แหมพูดแหลมลึกสะกิดหัวใจนี้ ท่านบอกว่าอายุถึง ๔๕ ให้มา แล้วบอกเคล็ดลับมา ๓ ข้อ ต้องการพบท่านแล้วทำอย่างนี้ อันนี้บอกโยมไม่ได้นะ

อาตมากลับมาค้ำบ้านโยมและลูกหลานมาคุยกันจนรุ่ง
 เอาเหรียญมาอวด บอกนี่ฉันถูกหวย ๓ ครั้ง แล้วนามี ๒๐
 ไร่ เดี่ยวนี้มีตั้ง ๔๐๐, ๕๐๐ ไร่ แต่ด้วยการบูชาแล้วเจริญ
 สมานที่ท่านบอกมาอย่างนี้ถูกหวย ๓ ครั้ง เห็นจะเป็นลูกคน
 โง่ เลยไปซื้อส่งเดชเลยถูกถึง ๓ ครั้ง ไอ้เลข ๓ ตัว อันนี้
 อาตมาไม่ตั้งใจในเรื่องนั้น ตั้งใจในเรื่องนี้ นี่ดูสิจะไปเรียน
 ยึดเหรียญแต่ไปได้เรื่องธรรมะที่แรกไปหาธรรมแม่เลยไป
 พบธรรมะ ท่านบอกแนวอาตมาดังนี้ บอกให้ไปทำศีล สมาน
 ปัญญา ให้ทำวิปัสสนากรรมฐาน แต่ท่านไม่ได้บอกวิธีทำ
 ท่านบอกให้ทำที่ศีล สมาน ปัญญา และ แน่แนว
 พระพุทธเจ้าสอนอะไรจำไว้ สอนทุกข์ ไม่ได้สอนความสนุก
 นะ สอนวิธีดับทุกข์ทำอย่างไร ท่านว่าอย่างนี้สั้น ๆ

อาตมาก็กลับวัดตั้งหน้าศึกษาธรรมแล้วก็เดินทางต่อไป
 เรียนกรรมฐานจากองค์ไหนองค์นี้ อาตมาก็ไปเรียน
 กรรมฐานกับหลวงพ่อดี วัดอโศการาม เมื่อสมัยยังไม่สร้าง
 วัดบางปิ้ง ท่านเดินธุดงค์ไปสู่จันทบุรี ไปเมืองลพบุรี อาตมา
 ตามท่านไปเลยนะ ตามไปภาคอีสาน ไปภาคเหนือ เดี่ยวนี้
 อาตมาไม่ได้ไปติดต่อกัน ไม่รู้จักใครแล้ว วัดบางปิ้งท่าน
 มรณภาพแล้ว เจริญภาวนา พุทหายใจเข้า โธหายใจออก
 ตามหลักไปแล้วไปเจอพระอีกองค์หนึ่ง กสิณเก่ง กสิณขยาย

ดวงไฟ ได้แล้วไปเจอพระอาจารย์อีกรูปหนึ่งเรียนมโนมยิทธิ
ไปคุยกับเทวดาก็ได้นะ เอ เข้าทำนะดีนะสนุกดีจัง แล้วก็ไป
คุยกับเมืองนรกได้นะ

ไปเจอยมบาล อาตมาก็บอกจะเอาค่าแป๊ะเจี๊ยะมาให้
ขอให้ญาติอาตมาขึ้นจากเมืองนรก ยมบาลก็เอ่ยว่า
“พระคุณเจ้าที่เคารพ นับประสาอะไรที่จะช่วยญาติของ
พระคุณเจ้าเล่า แค่ม่ายายผม ผมยังช่วยไม่ได้ ช่วยไม่ได้
จริง ๆ ภรรยาผมที่นะเขาบอกว่า ให้ช่วยแม่เถอะนะพี่นะ
นึกว่าสงสารแม่ แม่ฆ่าเปิด ฆ่าไก่มากมายน ฆ่าหมู ฆ่าไก่
โหดเหี้ยมใจดำ ทารุณดุร้าย ฆ่าเพื่อกินกันตาย ช่วยแม่
เถอะ” นี๋ยมบาลเล่าให้อาตมาฟัง ว่าจะพยายามช่วยแม่เสีย
หน่อย แต่ใจทกมันมากันเยอะ ห่านมันก็มาร้อง เปิดก็มาร้อง
หมูก็มาร้อง ว่าไม่ได้นะ ยมบาลไม่ได้นะ นี่ทำฉันให้ทุกข์
ทรมานเหลือเกิน ยมบาลเห็นทำไม่ดี ช่วยไม่ได้

มโนมยิทธิอาตมาลองทุกอย่างนะแล้วก็ยังผิดทางอยู่ไม่รู้
ว่าทางไหนมันจะแน่นอนที่จะช่วยตัวเองได้ เอาทุกอย่าง
มโนมยิทธินี้เกิดประโยชน์ไหม ช่วยตัวได้ไหม ก็ไม่ได้ ให้
พ้นทุกข์ได้ไหม ก็ไม่ได้ ลองแล้วนะ อาตมาที่พูดนี้อาตมา
เป็นพระนะ ไม่ได้โกหกโยมนะ

ในเวลากาลผ่านมาอายุอาตมาพอ ๔๕ แล้วก็ตั้งเข็ม
ต้องการปรารถนาไปพบหลวงพ่อดังนี้ให้ได้ แล้วอาตมาก็
มาสดมภ์ ภาวนา ตามลัทธินี้ ได้ไปพบหลวงพ่อนี้ที่เขา
ใหญ่ จะต้องเดินทางไปด้วยทางเท้าและไปถึงที่ต้นไม้ใหญ่
เลยที่เขาใหญ่ไประหว่างจังหวัดนครราชสีมาและจังหวัด
สระบุรี เรียกกันว่าดงพระยาไฟ ที่พระบาทสมเด็จพระ
เจ้าอยู่หัว พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวไปตั้งใหม่ เปลี่ยนดง
พระยาไฟเป็นดงพระยาเย็น

อาตมาไปพบท่านที่นั่น อาตมาค้างอยู่กับท่าน ๑ คืน และ
ท่านสนทนาธรรมสอนอาตมาตั้งแต่ ๔ ทุ่มถึงตี ๔ พอตี ๕ แนะ
แนวทุกอย่าง แล้วที่นี้หลวงพ่อบอกในป่านี่ท่านสอนตามหลัก
บอก “นี่เธอที่เธอทำมานั้น ทำมาแล้วนั้นดีเป็นวิปัสสนาได้
แต่เธอโปรดฟังหันมุกกลับ ได้ช่วยเธออะไรได้บ้าง ช่วยเธอ
ดับทุกข์อะไรได้บ้าง ไม่มีเลยนะ” ท่านก็เริ่มชี้แจงแสดง
บรรยายสอนทางสายนี้ทันที **“อย่าลืม สติปัฏฐาน ๔”**
ว่าอย่างนี้เลย ท่านบอกที่ไปเรียนมโนมยิทธิไม่ใช่ไม่ดี แต่
เธอนึกคิดช่วยเธอไม่ได้นะ ดับทุกข์เธอไม่ได้นะ เธอไปเพิ่ม
ทุกข์ เธอไปคุยกับยมบาลนะ เข้าใจไหมด้วยอำนาจปีติอย่าง
แรงกล้าและอำนาจศรัทธา อุปทานยึดมั่นเอกัคคตารมณ์แล้ว
จะแสดงอภินิหารของมโนมยิทธิได้ทันที อาตมาทำตามแล้ว

เลยท่านก็สอนว่าเอาหนทางพันทุกข์เถอะให้เจริญสติปัญญา
๔

อันดับแรก ก็เริ่มสอนดังต่อไปนี้ ยืนอยู่กับที่มือขวาจับมือ
ซ้าย ยืนอยู่เฉย ๆ ๑ ชั่วโมง ยืนอยู่เฉย ๆ ๑ ชั่วโมง โดยไม่
กระดุกกระดิก ตายเสียแล้วคราวนี้ เราไม่เคยยืนอยู่เลย ๑
ชั่วโมง นี่ในคืนวันนั้นมันเรื่องแปลก ยืน ๑ ชั่วโมง มือขวาจับ
มือซ้ายไขว้หลัง น้ำหนักของมือทั้งสองจะถ่วงที่กระเบน
เหน็บทันทียืนอยู่ ๑ ชั่วโมง ตายแล้วเราคราวนี้ แขนกางแน
อย่าไปเอามือไว้ข้างหน้ามันห่อทรงอก หายใจไม่ปกติที่
มักจะเป็นโรคปอด สอนละเอียดเสียด้วย

แล้วก็สอน **เกศา โลมา นะขา ทันตา ตะโจ**
ตะโจ ทันตา นะขา โลมา เกศา ให้สำรวจจิตตั้งสติ
ตั้งแต่ปลายผมลงมา เบื้องบนตั้งแต่ปลายเท้าไปถึงปลายผม
เบื้องล่างตั้งแต่ปลายผมไปถึงปลายเท้า นี่เริ่มตั้งแต่อาตมา
จะเข้าถึงพุทธธรรม ที่เราจะบวชครบครันมาถึงบัดนี้ อาตมา
ก็ยืน ๑ ชั่วโมง ตายจริงไม่เข้าท่าเสียละมังนี่ ขาสั้นเอาแล้ว
มาเอาเรื่องแล้ว ท่านบอกพิจารณายืนมีสติ ศีรษะลงปลาย
เท้าหนึ่งลงไปสำรวจจากปลายเท้าหนึ่งสองขึ้นไปบนศีรษะ
สำรวจจิตจากศีรษะลงสู่ปลายเท้า ๓ สำรวจสติอย่างที่คุณ

เคยบวชพระอุปัชฌาย์บอกใหม่ตั้งแต่เบื่องต่ำไปถึงเบื่องบน
เบื่องบนไปถึงเบื่องต่ำ สมกับที่เคยต่ำเราบอก **“คุณนี่มัน
เลย เลยวิชา เลยภาคปฏิบัติของพระพุทธเจ้า
เลยไม่ได้เอาไหนใจ”**

อาตมาก็ยื่นกำหนด ตั้งสติโมกภาพระจกฉายแสงว่า
ข้าพเจ้ายืน ๑ ช.ม.ให้หลัง เราก็รู้ตัวเองเลยว่ายืนมีสติ อ้อ
ยืนมีสติอ่านตัวออกบอกตัวได้ ใช้ตัวเป็น แสดงอภินิหาร
นาที่เห็นว่าเรายืนมีมารยาท มีสติครบในการยืนเลย อ้อกายา
นุบัญญัติปฏิบัติฐาน ฐานของจิตแผลงฤทธิ์ให้เรารู้สึกนึกคิด
เป็นตัวปัญญาจากการยืนนี้เกิดประโยชน์มาก อาตมาได้มา
อย่างนี้จากในป่า และก็ยืนมีสติดี อ้อใช่แล้วว่า เกศา โลมา
นะขา ทันทา ได้ประโยชน์อย่างไร ยืน เดิน นั่ง นอน ๔
อิริยาบถ บทใดบทหนึ่งในสติปฏิบัติฐาน ๔ ยืนได้อย่างนี้มีสติ
เห็นคนเดินมาแล้ว เห็นตั้งแต่ศีรษะลงมาปลายเท้าแล้วเรา
จะรู้ทันทีว่าคนนี้มีนิสัยอย่างไร มันสัมพันธ์ให้เรารู้โดยตา
ปัญญาเท่านั้นเอง เกิดประโยชน์มาก

อันดับ ๒ ท่านให้เดินมีสติเยื้องเท้าก้าวเท้ามีสติครบ นี่
สอนที่เขาใหญ่บอกอาตมาเมื่อครั้งที่อายุ ๔๕ พอดีแล้วก็เอา
สมณะ สมาริของอาตมาที่เคยได้มาแต่เดิม เอามาเป็นบาท

พลิกแผ่นดินเลย เอาสภาวะรูปที่ยึดบัญญัติเป็นอารมณ์เอา
ไปกำหนดตั้งสติ บัญญัติเป็นอารมณ์หายวับไปกลายเป็นรูป
นามขั้น ๕ ขึ้นมาแทนที่ได้ทันที

แล้วท่านสอนต่อไป ท่านก็สอนเอาตมาว่า “นี่คุณรู้ไหม
อารมณ์นี้เป็นอย่างไร” “ไม่ทราบครับหลวงพ่อ” จำอารมณ์
ตื่นนอนขึ้นมามีอาการอย่างไร วลีเข้าออก ไปได้สตางค์
เสียเงิน อารมณ์ค้าง แบบนี้ไปแล้วเกิดอะไรขึ้นมา เหมือน
เราเป็นนักธุรกิจ นี่พระในป่านะสอนประยุกต์จริง ๆ เข้าใจ
คำพูดท่านได้มาก รู้จักอารมณ์ใหม่ บอกไม่ทราบ ท่านว่า
อย่างไร *อารมณ์คืออะไร* คือ ลมหายใจยาว สั้น อารมณ์จิต
จิตเป็นธรรมชาติคิดอ่านอารมณ์ รับรู้อารมณ์ได้นาน ๆ
เหมือนเทพ บันทึกลงเสียงคล่าไม่ได้ ไม่มีตัวมีตนเป็น
นามธรรม และอารมณ์แบบนี้ไปได้อารมณ์อะไรขึ้นมา ถ้า
อารมณ์ฉุนเฉียว แบบนี้เป็นนักธุรกิจไปทำการค้า ใช้อะไร
ไม่ได้เลย แล้วจำอารมณ์นี้ไว้ให้ได้ สัมผัสกับอารมณ์ต่าง ๆ
จากบุคคลที่เดินเข้ามา สัมผัสกับอารมณ์ไป กระแสอารมณ์
ที่ทำให้ได้อยู่ที่หลัง ถ้าสติเราครบแล้ว เราจะรู้กระแสของคน
โน่นอ่อน เบา หนัก ละเอียดถี่ถ้วนประการใดจะรู้ได้อย่างไร

และก็สอนต่อไปว่าให้รู้ *อายตนะ* เรียนที่ไหน เรียนที่ตัว
เรา ท่านบอกอย่างนี้เลยนะ เอาสั้น ๆ ง่าย ๆ เลยนะ ตาเห็น

รูปมีศีลใหม่ที่เขา หูได้ยินเสียงมีศีลที่หูใหม่ จมูกได้กลิ่นมีศีล
ที่จมูกใหม่ ลิ้นรับรสอาหารที่ศีลที่ลิ้นใหม่ กายสัมผัสร้อน
หนาวอ่อนแอมีศีลใหม่ อาตมาฟังท่านบอก เห็นรูปก็แล้ว
สติมีใหม่ มีครบหลวงพ่อบอ อ่อนนุ้แหละสติ ศีลต้องมีเรือนให้
เขาอยู่ บอกเธอต้องมีกุฏิอยู่ใช้ใหม่ เหมือนญาติโยมต้องมี
อาคารสถานที่ จะนั่งตากแดดตากฝนอยู่คงไม่ได้ มันต้องมี
เรือน เพราะฉะนั้นมันต้องมีเรือน ตาเห็นรูป มีสติไว้

แล้วท่านบอกว่า ไปไหนเอาตาคูเป็นใหญ่ อย่าเอาปากไป
นะ ปากนี้เป็นครุฑน้อย ไม่ใช่ครุฑใหญ่ ส่วนมากเราเอาปากไป
เสียนะ ตาคู หูฟัง จิตคิดประดิษฐ์สร้างสรรค์ ริเริ่ม
ดำเนินงานทางวาจาที่หลัง นี่สอนดีเหลือเกิน อาตมาได้ตรง
นี้ บอกตามีศีล มีศีลแล้วทรัพย์มา ฟังเขาแล้วถ้าหูไม่มีศีล
ในเมื่อขาดสติเดี่ยวเถอะ เดี่ยวได้เรื่อง คำมาคำ เราก็สองคำ
บอกไป เลยเอาปากออกไปแล้ว นี่หูไม่มีศีล ตั้งสติไว้ หูมีสติ
แล้วหมีทรัพย์ เพราะมีศีลทรัพย์มา พุดไปแล้ว**ปัจจุบันธรรม**
ปากมีศีล พุดเป็นเงินเป็นทองเลยด้วยมีสติ

โยมโปรดจำไว้เถอะ ชื่อรถสี่อะไรจะดีแล้วก็แบบไหนดี
ไอ้รถสี่นี้มันชนเก่ง สี่ดีโฉลกดีแล ไม่ชนไม่มีที่ไหน อย่าลืม
นะมันอยู่ที่จิตใจ มันฝากความหวังใจและฝากชะตากรรมอยู่
ที่เจ้าของรถและเจ้าของรถดวงไม่ดี เคาระห์ไม่ดี เคาระห์

หามยามร้ายรถมันจะไปรู้เรื่องราวอะไร เจ้าของรถ
จะต้องเสียเหล็กลาญเพราะเจ้าของ ไม่ต้องไปเลือกสีหรือ
ชอบไหมไม่ต้องไปหาหมอดู ชอบสีอะไรสีไหนสบายใจเอาสี
นั้น ไม่ต้องไปบอก หมอดูสีแดงแต่โยมชอบสีเขียว ไม่ต้อง
ไปฝืนใจซื้อสีแดงมา ซ่อมแล้วก็ไม่สบายใจเลิกซื้อหมอดูได้
แล้ว เชื่อความสบายใจของโยมดีกว่า

สุนัขขี้ตั่ง สุ่มังคะลิ่ง สุปะภาตัง เป็นต้น สะดวก
ใหม่ ฤกษ์คือโอกาสดี ยามดีต้องเวลาว่าง ถ้าโยมไม่ว่างยาม
ดีไม่ได้ จะดำเนินงานต้องเครื่องพร้อม เครื่องอุปกรณ์พร้อม
พอพร้อมแล้ว ฤกษ์โอกาสดีเวลานี้ว่างเสาร์อาทิตย์ว่างไม่ได้
ไปทำงานอื่น ดำเนินการเลย พร้อมแล้วรีบดำเนินงาน
รวดเร็วทันใจถูกต้องเป็นธรรมเนียมเรียบร้อยทุกอย่างทุกประการ
โยมจงจำไว้ถ้าหมอดูบอก โยมชอบสีแดงแต่ไปซื้อสีเขียว
เอาสีแดงมาไม่สบายใจ ไปซื้อทำไม ก็เอาสีสบายใจไม่ได้
หรือ นี่เอาตำราพระพุทธรเจ้า

เมื่อเป็นเช่นนี้แล้วก็ขอฝากญาติโยมนะ การเจริญ
วิปัสสนากรรมฐานก็ดี การทำสมาธิก็ดี ทานศีลภาวนานี้
ต้องรู้จักวิธีบริจาคท่านด้วย พระเจตนา โยมรู้จักหมดทุกคน
โดยไม่ต้องอธิบายนะ ดูพระเจตนา ก่อนทำสบายใจทำไป
แล้วสบายใจ ทำไปแล้วนานก็ยังสบายใจ นี่เอาหลักนี้มาตั้ง

ญาติโยมทำบุญ ญาติโยมกระเป๋าทอดเลย เลยได้บุญหรือนั่น
 นี้วิธีปฏิบัติการทำบุญ นอกเหนือจากนั้นแล้วงานต้องเสีย
 เงินต้องเสียเวลาแต่ไม่เสียเงิน แค่ว่าหาจิตประจำ
 แก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้โดยไม่ต้องใช้เงิน แต่ต้องใช้เวลา ทำ
 ได้ทุกขณะจิต เวลาออกจากบ้านโยมมีปัญหาจะ แก้ได้
 ระหว่างทาง นี่ซิแก้ได้ทางตา จมูก ลิ้น กาย ใจ ปัญหาเกิด
 ขึ้นมาแก้ได้เลย เข้าบ้านมีปัญหาจะ ไปถึงที่กำหนดไป ถึง
 นครกิจไปถึงการค้ามีปัญหาทั้งนั้น แต่เรามีสติปัญญาดีไม่
 มีการสร้างปัญหาสามารถจะแก้ปัญหาได้ทันที่ทั้งนี้ ปัจจุบัน
 นี้ หากว่าโยมมีปัญหาอะไร แก้ไม่ได้มีแต่สร้างปัญหา ทำให้
 เตือดร้อนขึ้นมาอย่างนี้เรียกว่ามีสติ มีสมาธิอย่างไร

ไม่จำเป็นต้องกล่าวว่าเป็นที่วัด ไปวัดของเราดีกว่า วัด
 อาคารสถานที่นั้นเมื่อไม่มีเวลาจะไปก็เอาวัดของเรา เราก็
 เอาวัดของเรา วัดขณะหิบบ จะเดิน ยืน นั่ง นอน จะหิบบ
 อะไร จะขายอะไร ให้กำหนดสติจะขายดีตลอดรายการ นี้
 อย่างลืมนะ โยมจำได้ไหมพระพุทธเจ้าสอนสติปัญญาทาง
 สายเอกชื่อเมืองอะไร ชื่อเสียงอะไร โยม? กายนคร ถูกแล้ว
 ในตัวเรา ถ้าคนใดมีสติสัมปชัญญะครบอุดมคติอุดมการณ์
 จากสติปัญญา ๔ แล้วเงินไหลนองทองไหลมา หมายความว่า
 ว่าอุดมสมบูรณ์ ถ้าใครมีสติครบอุดมสมบูรณ์ จึงเรียกว่าสติ

ปฏิฐาน ๔ อย่างนี้คนนั้นอุดมสมบูรณ์แน่ ถ้าเป็นพ่อค้าแม่ค้า
 รวยมหาศาล เพราะอุดมสมบูรณ์ด้วยสติ คำขायมีสติ
 ปัญญาเกิด รู้ว่าขาดทุนได้กำไรรู้อ้วงหน้าเสียด้วยนะนี่ จึง
 เรียกว่า อุดมสมบูรณ์

สรุปว่าสติปฏิฐาน ๔ นี้อุดมสมบูรณ์พร้อมมูลบริบูรณ์ดี
 ด้วยสติทุกประการ มีสติดีแล้วสตางค์มา ถ้าคนไหนไม่มีสติ
 สตางค์หนี สตางค์หนีหมดแน่นอนนะ **วิระทะโย วิระโคนายัง**
 โยมสวดคาถาให้เงินมา แล้วสวดแล้วเงินมาใหม่ ถ้าฝรั่งถาม
 อย่าไปตอบว่าสวดแล้วเงินมานะ สวดไปทำไมโยม เตียวไป
 สวดเงินไม่มา ต่าเราแหล็ก **สวดแล้วจิตงอก พอจิตงอกแล้ว**
เงินมันก็งอก ถ้าหากว่าสวดแล้วจิตมันหดเงินมันก็หดด้วย
 ไม่ใช่สวดแล้วได้เงินเลย โยมพอจิตมันงอกนะ จิตก็แตกก้าน
 สาขาเป็นร่วมโพธิ์ร่วมไทรของจิต แล้วเงินก็มา ถ้ายังสวดไป
 จิตหดนะ จิตยิ่งหดเงินหดด้วย ข้าวในหม้อก็หดด้วยหดหมด
 เพราะฉะนั้นตอบได้เลยว่า **วิระทะโย วิระโคนายัง** สวดให้จิต
 ขึ้น พอจิตสบายอุดมการณ์เกิดขึ้นมีสติครบ รับรองนึกเงิน
 ได้เงิน นึกทองทองไหลมา

โยมจำไว้สวดไว้จิตงอก ถ้าจิตของท่านทั้งหลายงอกทุก
 คนนะ รับรองสำเร็จตามเป้าหมายและจุดประสงค์ทุก
 ประการ ถ้าจิตหดแล้วนะหม้อแบตเตอรี่หมดไฟ รถทำ

อย่างไรถึงจะไปได้ คุณโยม ไม่เอาใจใส่แบตเตอรี่กำลังใจตก
 มากนะ หม้อแบตเตอรี่นี่ในเมื่อเราไม่ใช้มัน ไม่สตาร์ทมันก็
 หมดไฟไปนะ ต่อไปอะไรเสีย แผ่นผ้าเสีย ในเมื่อแผ่นผ้าเสีย
 แล้วต่อไปทำอะไร ต้องโยนหม้อแบตเตอรี่ทิ้งซื้อใหม่เสีย
 เงิน นี่กำลังใจตกนะ ถ้าเพิ่มพลังจิตโดยใช้สติทุกประการ
 เท่านั้นเป็นการเพียงพอ เพิ่มสติเพิ่มกระแสไฟทั้งซาร์ททั้ง
 สตาร์ท

โยมนี่สติตัวเดียวที่พระพุทธเจ้าสอน **๘๔,๐๐๐ พระ**
ธรรมขันธ์ ย่อเหลือ **สิกขา ๓** ในสิกขา ๓ ได้แก่ **ศีล สมาธิ**
ปัญญา นี่พระในป่าท่านสอนละเอียดสอนสั้น ๆ เหลือ **๒ สติ**
สัมปชัญญะครบ **๒** มากไปเสียแล้ว เอาเหลือหนึ่งลูกแก้ว
 พระเจดีย์ทองได้แก่อะไร **ความไม่ประมาท** สติมีศีลแล้ว
 สัมปชัญญะคือสมาธิ สัมปชัญญะนี้รู้ตัวเสียอีกแล้ว จิตตั้งใจ
 ถึงพร้อมด้วยสมาธิจิตตั้งใจ ถึงพร้อมแล้วเกิดอะไร เกิด
 ปัญญา พร้อมแล้วเหลือ **๑** ทำอะไรไม่มีประมาทเสีย เหลือ
 หนึ่งวิธีปฏิบัติ เห็นว่ามันมากนักจำยากนักโยมก็ไม่ประสาท
 สำคัญอีกอีกว่าไม่ประมาท เดินไม่ได้หรือกต้องทำตั้งแต่ต้น
 ทำตั้งแต่ **ศีล สมาธิ ปัญญา**และ **ศีล สมาธิ ปัญญา** เหลือ **๒**
สติ สัมปชัญญะรู้ตัวอยู่เสมออย่างประมาท อย่าประมาท
 เกิดขึ้นแล้วนี่ ข้อ **๑** นี่ท่านสอนมาอย่างนี้

อาตมาก็จับจุดได้ แล้วกลับวัด อ้อนี่ได้มาอย่างนี้แล้วยังได้
เคล็ดลับมาอีก เคล็ดลับอย่างนี้ ถ้าโยมอยากได้ อยากจะ
ทราบต้องคุยกันเป็นการส่วนตัว เอาเล่าสั้น ๆ ไว้แค่นี้ว่าได้
ไปพบหลวงพ่อดังหนึ่งในป่านี้ แต่ก็ไม่ทราบว่าชื่ออะไร แต่
มีลักษณะอาการอายุคล้าย ๗๐ แต่คงจะกว่าเพราะโยม
ผู้ใหญ่บ้านนั้นคงจะแก่ฝ้ากันอยู่ เห็นท่านอย่างนี้จนโดยมั้น
อายุ ๘๔ ปีแล้ว ก็ยังเห็นอย่างนี้ แล้วโยมคนนี้ก็ตายไปแล้ว
ด้วย ถ้าโยมผู้ใหญ่บ้านยังอยู่นะอย่าลืมนะ เมื่อ พ.ศ. ๒๔๙๓
โยมผู้ใหญ่นี้อายุ ๘๔ นะ ป่านนี้โยมคนนี้นคง ๑๐๐ แล้วนะ
ตายไปแล้ว ผู้ใหญ่บ้านคนนี้และตัวอาตมาเดี๋ยวนี้อีกจะ ๖๐
แล้วนะ.....